

lyókban, tavakban a legmélyebb helyet a 4 Celsius fokú víz foglalja el (legnehezebb.) Ennek a természetben igen nagy fontossága van, mert a víz csak a felületén fagy be s a jég alatti 4 Celsius fokú vízben a vízi állatok a legerősebb tél idején sem pusztulnak el.

A víz fagyásakor kiterjed. Ezért a vízzel telt edények é vízvezetékcsövek erős fagyáskor megrepednek. A sziklák repedéseiben, üregeiben megfagyott víz feszíti, szétrepeszti a sziklákat s ezzel elősegíti azok elmállását. A hó rossz hővezető, megakadályozza a föld melegének kisugárzását, tehát megvédelmezi az őszi vetést a fagyástól.

f) Az oldatok. A víz sok testnek jó oldószere. Készíthetünk tehát konyhasó- és cukoroldatot. Jellemző, hogyha a vízben szilárd testet, pl. konyhasót oldunk, az oldat hőmérséklete leszáll. Meleg víz rendszerint többet old fel a szilárd testből, mint a hideg víz. Azt az oldatot, amely valamely hőmérséklet mellett az oldott anyagból már nem képes többet feloldani, telített oldatnak nevezzük.

III. Összefoglalás.

1940. október 3. hete.

Testgyakorlás.

VII. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Októberi óraterv.

- A. 1. Két oldalsorban négy nyitott sor alakítása.
2. Futás helyben térdemeléssel, majd szökdelés váltogatott térdemeléssel és tapsolással.
3. Nyakhajlítás előre-hátra, karemeléssel.
4. Karlengetés hátsó rézsutos mélytartásból előre, a negyedik lengetésnél mélytartáson át oldalt lendül a kar. Szünet nélkül többször.
5. Hasonfekvésből törzshajlítás hátra. Többször.
6. Törökülés, törzshajlítás előre (homorítással), homlok a talajig.
7. Párok egymással szemben: fűrészelés.
8. Párok egymásnak háttal, karkucsolás: zsákemelés. (Négyszer-négyszer.)
- B. 1. Ülésből törzsemelés, társ segítségével.
2. Mellső fekvőtámaszban karhajlítás, többször.
3. Csipőre, terpeszállásból láblendítés előre. Többször.
4. Hanyatfekvésben kerékpározás. (Térdkörzés.)
5. Oldalsó terpeszállás, törzsdöntés előre, ebben a helyzetben ellentétes karlengetés.
6. Hintázó járás.
7. Járás oldal-fordulattal.
8. Térdelésben törzsfordítás balra, balkézrel támasz a talajon, jobb-karemelés ívben a fej fölé. Ugyanezt ellenkező irányban.

9. Magasugrás társak összefogott keze fölött vagy ugró-mércén.
10. Bakugrás körben. Cigánykerék.
11. Játék. Játékos stafétafutás. Aszerint, hogy hányan vannak: 2—3—4 vonalba állítjuk a tanulókat úgy, hogy egymásra takarnak. Az előlálló mintegy 15—20 lépésnyire — pontosan az egyes sorok előtt — ugyanannyi kört rajzolunk a földön, ahány sor játszik. E körök elé 8—10 lépésnyire újabb, de kisebb köröket rajzolunk. A játék kezdetekor a játékosokhoz közelebb levő körökbe 5—5 buzogányt vagy egyszerű hasáb-fát állítunk. Most már kezdetét veheti a játék. Adott jelre minden sor első játékosja megindul s futva eléri az első kört, ahonnan felkapva az 5 buzogányt, azt átviszi az elől lévő kisebb körbe s ott felállítja (ha leesik valamelyik buzogány, vissza kell futnia s újból fel kell állítania!). A következők addig a körig futnak, amelyben a buzogányok állanak, azokat felkapva, visszahozzák a sorokhoz közelebb lévő körökhöz, s ott ismét felállítják. A visszafutók soruk végére állnak. Így megy ez mindaddig, amíg valamelyik sor utolsó tagja helyére — a sor végére érve — el nem kiáltja: Kész! Ez a sor lett a győztes. A játékot lehetőleg annyiszor ismételjük, ahány sorunk van.
- C. 1. Mély lélekzés lassú kifúvással. Többször.
2. Köszönés.

Üzenet.

Szavalókórus szinpadí formában október hatodikára.

Írta: Várdótfalvi Salamon László.

Szín: Hungária trónszéke. Háttérben hármás halom és ketős kereszt fölkelő napkorongban.

I. Szólam: Kassa. (Szóló.) Munkács. Ungvár. Rozsnyó. Beregszász. Nagyszőlős. Királyháza. Uzsok. (Nevüket szalagokon mellükön viselik. Magyar ruhában vannak.)

II. Szólam: Komárom. (Szóló.) Ipolyság. Érsekújvár. Losonc. Léva. Fülek. Ógyalla. Párkány. (Ugyanúgy öltözve, mint I. Szólam.)

III. Szólam: Ácsok. Hollók. Galambok. Angyalok. Katonák. (Tetszés szerinti számban, egyformán elosztva.) Ácsok: zöld kötény ácsfejsze. Hollók: fekete ruha, hátrahajló csuklya. Galambok: szürke ruha; kezükben piros rózsa. Angyalok: hosszú, fehér ruha, kis szárnyak, kezükben palmaág. Katonák: Cserlombos, virágos sapka, puská. Külön szólamvezető nincs!

Hungária: (Szólamokon kívül.) Sötét gyászruha, gyászfátyol. Fején kis korona.